

ИГРА КАО СРЕДСТВО ТЕЛЕСНОГ ВЕЖБАЊА

Иако се од ученика основних школа траже конкретнији задаци, него ли је то обичај у предшколским установама пак и даље игра остаје главно средство васпитања путем телесног вежбања у основној школи. Игра је елементарни изражај детета и пружа му многе могућности иживљавања. У игри детета се одразује живот који га окружује.

Васпитни значај игре је велики и као такав га наглашавају сви они који се баве васпитањем деце те доби. Игра је не само најбоља школа кретања, она је познато средство за развој карактерних особина као што су: смелост, издржљивост, упорност. У игри се развијају прве навике колективности и дисциплинарности, а такође се у игри развијају и интелектуалне способности. Карактеристична дечија одлика те доби - машта - основни је градитељ многих игара. У игри се од детета захтева расуђивање, пажљивост и предочавање. У игри се активирају и вољне функције. Повезаност игре са душевним животом ученика основних школа, посебно се одражава на емоционалност која прати збивања у процесу игре.

Игре су одлично средство за развијање навика заједничког живота, те су уједно и најбољи пут стварања другарства. По свом садржају игре у основној школи се донекле разликују од оних у које се примењују у предшколском добу. У почетним разредима јављају се покретне игре које су углавном појединачне, тј. то су игре у којима сваки играч има свој посебан задатак и он га извршава самостално и у своју корист. Али, осим таквих има оних игара које су даље, кроз основну школу све компикованије, и по задацима и по садржају.

Ученици се у играма распоређују у две стране које не требају бити по броју једнаке, нити се међусобно једнако такмиче, али су ипак међусобно заинтересоване. У најстаријим разредима, најпре у четвртном разреду, могу се код ученика примењивати тзв. пионирске игре у којима се боре и такмиче две једнакобројне групе и код којих коначан исход зависи од залагања сваког појединачног играча. Ако се овакве врсте игара спроводе у основној школи оне морају пре свега бити врло једноставне и приступачне способностима ученика основних школа. У најстаријим разредима се распоред игара проширује са тзв. играма у природи.

Према томе, избор игара у настави физичког васпитања зависи од многих фактора. У првом реду мора се узети у обзир развојни степен ученика и њихове особине. У основној школи треба већ водити рачуна о полу деце. Игра, која и те како занима и одушевљава ученике дечаке, неће ни приближно наићи на такав пријем код женске деце. Исто тако, разноврсна кола са песмом не занимају ученике старијих разреда.

Затим се не сме при избору игара заборавити на годишње доба. Игра, у којој се примењује пузање, мање ће бити погодна када је земља хладна, него лети. Исто тако и временске прилике утичу на избор игара. По великој врућини нису прикладне игре са знатним физичким напрезањем, а код хладнијег времена не пријају оне игре код којих се углавном мирује.

Коначно, игра се одређује и према простору који стоји на располагању. Игре које захтевају већи простор не могу се одигравати на ограниченом школском дворишту. На просторима који су посути оштрим ситним камењем, што се често види по школским двориштима, неприкладно је вршити игре трчања и такмичења у брзом кретању.

Међутим, смисао игре има одлучујући утицај на њен избор. У школи, уопште, се не смеју упражњавати такве игре, које су у противности са духом времена, игре које су по свом садржају застареле. Ту спадају игре са празноверним садржајем: вештице, змајеви, чудотворци итд., даље, игре преживљеног садржаја као што су: кнежеви, краљевићи и сл. У сваком случају треба забранити игре чија лица имају физичке мане: грбавци, шепавци, глуво-неми исл. Исто тако, нису препоручљиве игре чији садржај и смисао појединих улога вређа част детета.

Разматрајући проблеме игре, Рубинстеин између осталог износи, да се дете код преузимања поједине улоге не преноси чисто фиктивно у туђу личност, већ проширује, обогаћује, и у њој продубљује своју властиту личност. На том односу, дечије личности према улози, темељи значење игре и то не само за развијање фантазије, мишљења и воље, него и саме личности детета у целини.

Најзад, педагошкој делатности, па и у самом физичком васпитању не смеју примењивати такве игре у којима дете преузима улоге: кукавица, лопова, вештица, чудотвораца исл. Код избора игре се мора даље пазити да не буду у противности са политичким васпитањем ученика, и да се игре не називају називима који не одговарају учењу и просвећивању ученика. Зато, није потребно, а ни васпитао, да се противници у игри називају именима појединих народа нпр. рат Хрвата и Мађара, или игра народа у којој сваки поједини играч добије име једног народа и онда се истребљују из игре погађањем с лоптом. Таквих, а и сличних игара има доста у нашем распореду школских игара. Све су то битни чиниоци које треба имати у виду.